

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Korzeniowski (przewodniczący)

SSN Zbigniew Myszka (sprawozdawca)

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa I. K.
przeciwko S. Spółce z o.o.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 6 września 2011 r.,
zażalenia powódki na postanowienie zawarte w pkt III i IV wyroku Sądu
Okręgowego Wydziału VII Pracy [...] z dnia 31 marca 2011 r.,

- 1. uchyla zaskarżone postanowienie zawarte w pkt III wyroku Sądu Okręgowego Wydziału VII Pracy [...] i sprawę w tym zakresie przekazuje temu Sądowi do ponownego rozpoznania,**
- 2. odrzuca zażalenie w pozostałym zakresie.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 31 marca 2011 r. Sąd Okręgowy Wydział VII Pracy, po rozpoznaniu apelacji pozwanej S. Spółki z o.o., zmienił wyrok Sądu Rejonowego IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 listopada 2010 r. przywracający powódkę I. K. do pracy na poprzednich warunkach i zasądający od

pozwanej na rzecz powódki wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy w wysokości 5.000 zł, w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 15.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 marca 2011 r. i nadal ustawowe do dnia zapłaty, oddalając dalej idące powództwo (pkt I wyroku), a także oddalił dalej idącą apelację pozwanej (pkt II wyroku), zniósł wzajemnie między stronami koszty zastępstwa prawnego (pkt III wyroku) oraz nakazał pozwanej uiścić na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego) kwotę 750 zł tytułem opłaty stosunkowej od pozwu, od której powódka była zwolniona (pkt IV wyroku).

W zażaleniu na postanowienie o kosztach procesu zawarte w punktach III i IV wyroku powódka domagała się zmiany zaskarżonego orzeczenia i zasądzenia od pozwanej na jej rzecz kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Wnosząca zażalenie wskazała, że skoro wygrała proces co do zasady, to wzajemne zniesienie wyroku kosztów zastępstwa prawnego między stronami w oparciu o art. 100 k.p.c. - w punkcie III wyroku - nie powinno mieć miejsca. W orzecznictwie przyjmuje się, że w sprawie toczącej się na skutek odwołania od wypowiedzenia umowy o pracę należy przyjmować jednakową podstawę do zasadzania kosztów zastępstwa prawnego, niezależnie od wyboru żądania. Chybiony jest więc pogląd Sądu Okręgowego, że zgłoszone przez żalącą się roszczenie o przywrócenie do pracy okazało się nieuzasadnione, natomiast uwzględniono roszczenie alternatywne o odszkodowanie i stanowi to wystarczający powód do zniesienia kosztów procesu między stronami. Wnosząca zażalenie wskazała też, że „opłaciła opłatę od pozwu w wysokości 3 tys. zł (co stanowi opłatę od wpis 60 tys. zł x 12 zgodnie z obowiązującymi przepisami)”, wobec tego błędne jest stwierdzenie Sądu zawarte w punkcie IV wyroku, że została zwolniona od uiszczenia opłaty stosunkowej od pozwu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione w części dotyczącej zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego wobec wygrania przez powódkę sprawy opartej na pracowniczym roszczeniu z tytułu nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia przez pracodawcę umowy o pracę. Na gruncie przysługujących pracownikowi z wymienionego tytułu równoważnych i ekwiwalentnych roszczeń

alternatywnych: o przywrócenie do pracy albo o odszkodowanie (art. 45 § 1 lub § 2 k.p.), zmiana wyroku polegająca na zasądzeniu odszkodowania, zamiast niemożliwego lub niecelowego przywrócenia pracownika do pracy (art. 45 § 2 k.p.), nie stanowi częściowego uwzględnienia żądania pracownika, ale oznacza wygranie całości sprawy, w której Sąd drugiej instancji reformatoryjnie uwzględnił alternatywne roszczenie odszkodowawcze w miejsce (zamiast) niecelowego lub niemożliwego przywrócenia do pracy. W takiej sytuacji i wbrew stanowisku tego Sądu, roszczenie o przywrócenie do pracy nie było nieuzasadnione, a jedynie jego uwzględnienie okazało się niemożliwe lub niecelowe, prowadząc wszakże do uwzględnienia równoważnego alternatywnego roszczenia odszkodowawczego. Wszystko to oznaczało, że pozwany pracodawca przegrał sprawę w rozumieniu art. 98 k.p.c., a zatem orzeczenie o kosztach procesu nie miało oparcia w art. 100 k.p., który stosuje się przypadkach „częściowego tylko uwzględnienia żądań”. W tym zakresie przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd drugiej instancji zmienił zaskarżone postanowienie o wzajemnym zniesieniu kosztów zastępstwa prawnego, zawarte w pkt III wyroku i zasądził na rzecz powódki koszty zastępstwa procesowego za postępowania przed Sądami pierwszej i drugiej instancji, mając wszakże na uwadze jednakową podstawę zasądzenia tych kosztów w sprawie ze stosunku pracy o przywrócenie do pracy albo o odszkodowanie stanowi stawka minimalna z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2001 r., I PZP 6/10, dotychczas niepublikowaną).

W pozostałym zakresie, tj. dotyczącym zaskarżenia postanowienia zawartego w pkt IV wyroku Sądu drugiej instancji, zażalenie było niedopuszczalne, ponieważ wnosząca zażalenie powódka nie była adresatem zawartego w tym punkcie nakazania przez Sąd drugiej instancji stronie pozwanej uiszczenia na rzecz Skarbu Państwa (Sądu pierwszej instancji) kwoty 750 zł tytułem opłaty stosunkowej od pozwu, której wedle ustalenia tego Sądu „nie miała obowiązku uiszczać”, a od której wedle zaskarżonego postanowienia Sądu drugiej instancji „była zwolniona”. Zaskarżone postanowienie w przedmiocie nakazania uiszczenia przez pozwanego

pracodawcę na rzecz Skarbu Państwa stosunkowej opłaty sądowej od przegranej wartości uwzględnionego roszczenia odszkodowawczego (15.000 zł) było prawidłowe (art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych), ponieważ w ostatecznym wyniku sprawy od zasądzonego alternatywnie odszkodowania (15.000 zł) powódka nie miała obowiązku uiszczać opłaty od odwołania (pozwu), przeto Sąd drugiej instancji prawidłowo nakazał ściągnięcie od strony przegrywającej sprawę na rzecz Skarbu Państwa kwoty 750 zł, odpowiadającej wpisowi stosunkowemu od wartości przegranego przez pozwanego pracodawcę w całości alternatywnego i ekwiwalentnego roszczenia odszkodowawczego (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 5 marca 2007 r., I PZP 1/07, OSNP 2007 nr 19-20, poz. 269).

Powódka zaskarżając rozwiązanie z nią stosunku pracy uiściła wprawdzie kwotę 3.000 zł tytułem wpisu od pozwu (odwołania) w sprawie o przywrócenie do pracy, ale w zaskarżonym wyroku Sąd drugiej instancji nie orzekł w kwestii zwrotu wymienionej opłaty sądowej, której wszakże w ostatecznym wyniku sprawy - wobec zmiany wyroku o przywrócenie do pracy przez zasądzenie alternatywnego roszczenia odszkodowawczego w kwocie 15.000 zł - powódka nie miała obowiązku uiszczać (*a contrario* art. 35 ustawy o kosztach sądowych). Równocześnie wnosząca zażalenie powódka nie żądała np. w trybie art. 351 k.p.c. uzupełnienia wyroku o orzeczenie zwrotu opłaty stosunkowej. Oznaczało to, że od nieistniejącego orzeczenia o zwrocie wpisu od pozwu (odwołania) zażalenie nie było dopuszczalne. W tej sytuacji powódce pozostaje ubiegać się o zwrot uiszczonej opłaty stosunkowej od pozwu na podstawie art. 80 w związku z art. 81 ustawy o kosztach sądowych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji, nie orzekając o kosztach postępowania zażaleniowego z braku wymaganego stosownego wniosku wnoszącej zażalenie (*a contrario* art. 109 § 1 k.p.c.).